

Antwoord

van Gedeputeerde Staten

op vragen van

R.G.E. Lutmers (FVD)
(d.d. 3 november 2020)

Nummer
3686

Onderwerp
Gevolgen arrest Europese Hof van Justitie

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

*Bij een arrest onder nummer **ECLI:EU:C:2020:637** van 3 september jl. heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie o.a. de Stichting Vereniging gelijkberechtiging Grondbezitters in het gelijk gesteld in een proces dat door deze Vereniging was aangespannen tegen de Nederlandse staat, Natuurmonumenten en twaalf provinciale landschappen over een subsidieregeling over de aankoop van gronden, die tussen 1993 en 2012 van kracht was en waarvan de natuurorganisaties wel gebruik konden maken maar de landeigenaren niet. Volgens het arrest van het Hof, waartegen geen beroep meer mogelijk is, had de Europese Commissie de verstrekte subsidies niet mogen goedkeuren. De natuurorganisaties hadden, gelet op de regels voor staatssteun niet voorgetrokken mogen worden boven de landgoedeigenaren, omdat beide partijen opereren in dezelfde markt. Volgens het Hof houden natuurorganisaties zich namelijk behalve met natuurbeheer ook bezig met de verkoop van hout en riet, het verhuren van jacht- en visrechten en 'toeristische activiteiten van economische aard.' Omdat deze activiteiten niet per se nodig zijn voor het beheren van de natuur, vallen de natuurorganisaties onder de definitie van een onderneming en die mag de staat niet zomaar bevoordelen in hun economische activiteiten.*

1. *Heeft de Provincie Zuidholland in de periode 1993-2012 subsidies verstrekt aan de Stichting Het Zuid Hollands Landschap, Natuurmonumenten of andere natuurorganisaties (zo ja welke)?*

Antwoord

In de periode 1993-2012 zijn er inderdaad subsidies verstrekt aan diverse Terreinbeherende Organisaties (TBO's) voor de aankoop van grond en voor de realisatie van natuur op die grond (vraag 1). De subsidies zijn betaald met provinciale middelen, niet met Europese middelen (vraag 2 en 7), dus er is geen sprake van terugvordering van middelen door de EU. Ook van Stichting Vereniging Gelijkberechtiging Grondbezitters verwachten wij naar aanleiding van het arrest geen claim (vraag 9). In het door u genoemde arrest gaat het om de PNB-regeling, die van 1993 tot 2007 door zowel de Nederlandse Staat als door de provincies werd uitgevoerd en vanaf 2008 door de provincies. De Minister van Landbouw heeft in antwoord op recente Kamervragen (2020D41214) aangegeven dat het Hof van Justitie

in het door uw aangehaalde arrest heeft beslist dat de Europese Commissie opnieuw een besluit moet nemen op basis van de formele onderzoeksprocedure, maar dat de Staat ervan overtuigd is dat de subsidies destijds conform het EU-staatssteunrecht aan de TBO's zijn verstrekt. We hebben geen reden om deze keer een ander besluit te verwachten (vraag 6 en vraag 8). In het jaarverslag 2018 hebben we, zoals u correct uit *Trouw* haalt (vraag 5), in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing uiteengezet wat de klacht van VGG als risico voor de Provincie betekent (vraag 10). Het inventariseren welke grondaankopen gesubsidieerd zijn zou uitgebreid juridisch onderzoek en uitgebreid archiefonderzoek zonder hoge verwachting op volledige uitkomst vergen. Daarvoor zijn er drie redenen:

- de periode 1993-2012 is een lang tijdvak met verschillende regelingen;
- 1993 is ondertussen 27 jaar geleden, archiefstukken worden cf archiefwetgeving behandeld, niet alle informatie zal nog aanwezig zijn;
- de afgelopen 27 jaar hebben grote juridische en organisatorische wijzigingen plaatsgevonden (zo is Bureau Beheer Landbouwgronden van Dienst Landelijk Gebied LVN net als die hele dienst opgeheven en is een deel van haar taken overgenomen door Provincie Zuid-Holland; Groenservice Zuid-Holland ging naar Staatsbosbeheer).

Wij zien dan ook geen aanleiding om de indicatie uit het jaarverslag 2018 nader te specificeren (vraag 3). Uiteraard is er destijds toezicht geweest op de besteding van de subsidies.

2. *Heeft de Provincie deze subsidies uit eigen budget verstrekt of heeft de Provincie het subsidiegeld geheel of gedeeltelijk van de EU ontvangen en daarna doorgezet?*

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 1.

De subsidies die de provincie heeft verstrekt zijn volledig gefinancierd met provinciale middelen, niet met Europese middelen.

3. *Kunt u specificeren hoeveel subsidie elke organisatie heeft gekregen en met het oog op welke aankoop van landschap deze subsidie werd verstrekt?*

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 1.

4. *Is er toezicht geweest op de besteding van deze subsidies?*

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 1.

Ja.

5. *Klopt het dat in een artikel in Trouw van 12 september jl. wordt gesproken over een terug te vorderen bedrag van 200 miljoen tot 1 miljard ? (dit zou in het jaarverslag van de Provincie over 2018 zijn vermeld)*

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 1.

Ja, <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-natuur/het-grote-gevecht-om-grond-geld-en-gerechtigheid~b14a1865/>

